

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเสียงตกกับเจตนาในการสื่อสาร ด้วยสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทย

Relationship between Falling Intonations and the Purposes of Communication with LINE Stickers in Thai

จอมขวัญ สุทธิพันธ์ (Jomkwan Sudhinont) *

Received: July 21, 2020

Revised: October 11, 2020

Accepted: December 9, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเสียงตกกับเจตนาในการสื่อสารด้วยสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยฉบับนี้ มุ่งนำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเสียงตกกับเจตนาในการสื่อสารด้วยสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทย มีสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยหมด Popular creators' stickers ที่วาดขึ้นโดยนักวาด (sticker creators) ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2562 ย้อนหลัง จำนวน 20 ชุด มีจำนวนสติ๊กเกอร์ไลน์จำนวน 752 ชิ้นงาน เป็นประชากร และคัดเลือกสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกจำนวน 113 ชิ้นงาน เป็นกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์ตามแนวคิดเรื่องลักษณะเหนือหน่วยเสียงว่าด้วยเรื่องทำนองเสียง และแนวคิดเรื่องเจตนาในการสื่อสารว่าด้วยเรื่องชนิดของประโยคที่แบ่งตามเจตนา ผลการวิเคราะห์พบว่าทำนองเสียงตกเป็นพื้นเสียงของประโยคบอกเล่าซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องลักษณะเหนือหน่วยเสียงว่าด้วยเรื่องทำนองเสียงที่มีลักษณะเสียงตก กล่าวคือ พบถ้อยคำในสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาบอกให้ทราบ จำนวน 88 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 77.89

คำสำคัญ: ทำนองเสียงตก เจตนาในการสื่อสาร
สติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทย

Abstract

The aim of this article is to present results of an analysis on the relationship between falling intonation and the purpose of communication with LINE stickers in Thai. The population include 752 stickers from 20 sets of stickers in the category Popular sticker creators backdated from 01 May 2019, and 113 stickers in Thai with falling intonation were selected as samples. They were analyzed based on the concept of suprasegmental on intonation, and the concept of purposes of communication regarding sentence purposes. The study found that falling intonation is the base accent of a declarative sentence which corresponds to the concept of suprasegmental on falling intonation. In other words, 88 stickers or 77.89 percent of the stickers in Thai with falling intonation were stickers that make a statement or to inform.

Keywords: Falling intonation, purposes of communication, LINE stickers in Thai

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ถ้อยคำที่ใช้ในการสื่อสาร ประกอบด้วยความสัมพันธ์ระหว่างระบบเสียงในภาษา ความหมาย และหน้าที่ของคำในภาษานั้น ๆ ทำนองเสียง (intonation) เป็นลักษณะเหนือหน่วยเสียง (suprasegmental) ประเภทหนึ่งนอกจากการลงน้ำหนักเสียงและช่วงต่อ

* อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
University Staff, Faculty of Liberal Arts, Prince of
Songkla University Hat Yai

ของเสียง หมายถึง ระดับความสูงต่ำของเสียงที่ปรากฏ เป็นลักษณะของวลีหรือประโยค ไม่ได้ทำให้ความหมาย ในระดับคำเปลี่ยนไป แต่อาจมีอิทธิพลทำให้ความหมาย ของวลีหรือประโยคเปลี่ยนได้ (กาญจนา นาคสกุล, 2556) เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาวรรณยุกต์ (tone language) ทำนองเสียงจึงไม่ใช่ลักษณะสำคัญของภาษาไทย แต่ ทำนองเสียงมีอิทธิพลต่อนัยในการสื่อสาร กล่าวคือ รูป ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารอาจไม่ตรงกับเจตนาในการ สื่อสารเสมอไป

ทำนองเสียงตก (falling intonation) คือ ทำนอง เสียงแบบที่ต้นถ้อยคำมีระดับเสียงสูง และท้ายถ้อยคำ มีระดับเสียงต่ำ คือ มีเสียงวรรณยุกต์ท้ายถ้อยคำเป็น เสียงโท มักเป็นทำนองเสียงทั่วไปของประโยคบอกเล่า (กาญจนา นาคสกุล, 2556) อย่างไรก็ตาม ภาษารูป บอกเล่า อาจสื่อเจตนาบอกให้ทราบ สั่ง หรือขอร้องได้ เช่นกัน เช่น “อากาศร้อนจังเลย” เป็นประโยคบอกเล่า ที่สื่อความสั่งหรือขอร้องให้คู่สนทนาเปิดประตูหรือ หน้าต่างเพื่อให้อากาศถ่ายเท หรือเปิดพัดลมหรือ เครื่องปรับอากาศให้อุณหภูมิห้องลดลง) (สถาบัน ภาษาไทย, 2552) คู่สนทนาจึงต้องตีความเจตนาใน การสื่อสารแต่ละครั้งจากทั้งรูปภาษาและทำนองเสียง LINE เป็นโปรแกรมประยุกต์ที่คนไทยใช้มากที่สุดเป็น ลำดับที่ 2 ของโลก (it24hrs, 2560) ด้วยเหตุที่ LINE เป็นช่องทางการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการ การใช้ สติ๊กเกอร์ไลน์จึงเป็นที่นิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน สังคมไทย ที่มีสถิติส่งสติ๊กเกอร์ไลน์มากโดยเฉลี่ยถึงวัน ละ 31 ล้านครั้ง และมีผู้เข้าร่วมธุรกิจสติ๊กเกอร์ไลน์หรือ นักวาดสติ๊กเกอร์ไลน์ (LINE creator) ในไทยมากที่สุด ในภูมิภาค (Startup Thailand, 2562) และถ้อยคำที่ใช้ ในสติ๊กเกอร์ไลน์มักเป็นภาษาพูดหรือภาษาที่อยู่ใน ระดับภาษาปากที่เน้นอารมณ์ความรู้สึกที่ต้องอาศัย การตีความมากกว่าการสื่อสารตรงตามรูปภาษา

ด้วยความสำคัญของ LINE ที่มีหน้าที่เป็นช่อง ทางการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการอันดับหนึ่งของไทย และด้วยความสำคัญของทำนองเสียงตกที่แฝงนัยอัน เป็นเจตนาในการสื่อสารมากกว่าการบอกให้ทราบตาม รูปภาษา คือ ประโยคบอกเล่า ผู้วิจัยจึงสนใจวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเสียงตกกับเจตนาในการ สื่อสารด้วยสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเสียง ตกกับเจตนาในการสื่อสารด้วยสติ๊กเกอร์ไลน์ ภาษาไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทำนอง เสียงตกกับเจตนาในการสื่อสารด้วยสติ๊กเกอร์ไลน์ ภาษาไทยตามแนวคิดเรื่องลักษณะเหนือหน่วยเสียง (กาญจนา นาคสกุล, 2556) ว่าด้วยเรื่องทำนองเสียง ซึ่งมียาวละเอียดดังต่อไปนี้

ลักษณะเหนือหน่วยเสียงที่สำคัญใน ภาษาไทยมี 3 ประเภท ได้แก่ การลงน้ำหนักเสียง ช่วง ต่อของเสียง และทำนองเสียง

ทำนองเสียงเป็นลักษณะเหนือหน่วยเสียงที่ ไม่ได้มีอิทธิพลต่อความหมายของคำในถ้อยคำ แต่มี อิทธิพลต่อเจตนาของการสื่อสารด้วยถ้อยคำ กล่าวคือ เป็นการเพิ่มสีสัน อารมณ์ หรือแฝงนัยในการสื่อสาร เพื่อให้การสื่อสารครั้งนั้นสนุกสนาน ทำให้คู่สนทนา เข้าถึงอารมณ์และความรู้สึกตามที่ผู้ส่งสารประสงค์

ทำนองเสียงตก (falling intonation) เป็น ทำนองเสียงทั่วไปของถ้อยคำที่มีเจตนาบอกให้ทราบ หรือรูปภาษาแบบประโยคบอกเล่า ซึ่งมักมีทำนอง เสียงของถ้อยคำแบบต้นถ้อยคำมีเสียงสูงและท้าย ถ้อยคำมีเสียงตก คือ เสียงวรรณยุกต์โท ดังตัวอย่าง ถ้อยคำที่มีเสียงตกต่อไปนี้

1. สมควรค่ะ [sǒm-khuan khǎ?] (ตอบ กลับคู่สนทนาที่ได้รับผลของการกระทำบางประการที่ สมควรแก่เหตุ เช่น ที่กล่าวว่าโดนแม่มดุมมา)
2. แล้วแต่ค่ะ [lǎew-tɛ khǎ?] (ตอบกลับ คู่สนทนาที่อาจไม่ตรงตามความประสงค์ที่แท้จริงของผู้ พุด เนื่องจากอนผู้พูด เช่น ที่ถามว่ายังอยากให้เป็น เพื่อนอยู่ไหม)
3. อยากได้ก็ดังได้ [jǎak dǎj kǎw tǎŋ dǎj] (ตอบกลับคู่สนทนาที่สนิทมากแบบเพื่อนสนิท หรือคนรักที่สะท้อนความเป็นตัวตนในแบบที่แสดงออก ได้ว่าผู้พูดมีลักษณะนิสัยเอาแต่ใจตนเอง)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างทำนองเสียงตกกับเจตนาในการสื่อสารด้วย สติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยตามแนวคิดเรื่องเจตนาในการ

สื่อสาร (สถาบันภาษาไทย, 2552) ว่าด้วยเรื่องชนิดของประโยคที่แบ่งตามเจตนา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชนิดของประโยคแบ่งตามเจตนาของผู้พูดได้หลายชนิด ดังนี้

ประโยคบอกให้ทราบ หมายถึง ประโยคที่ผู้พูดมุ่งบอกกล่าวหรืออธิบายเรื่องต่าง ๆ แก่คู่สนทนา เช่น เราล้อเล่น [raw lóo-lén]

ประโยคเสนอแนะ หมายถึง ประโยคที่ผู้พูดมุ่งเสนอข้อคิดเห็นแก่คู่สนทนา เพื่อให้คู่สนทนาปฏิบัติตาม เช่น ลองออกจากบ้านให้เช้าขึ้น [lɔŋ ʔɔk càak bâan hâj cháaw khún]

ประโยคสั่ง หมายถึง ประโยคที่ผู้พูดมุ่งบังคับให้คู่สนทนาปฏิบัติตาม เช่น คีนั่นนอนข้างล่าง [khuwn níi nɔɔn khâŋ lâŋ]

ประโยคห้าม หมายถึง ประโยคที่ผู้พูดมุ่งสั่งไม่ให้คู่สนทนากระทำ เช่น อย่าดี้อ [jàa dǔu]

ประโยคชักชวน หมายถึง ประโยคที่ผู้พูดมุ่งชวนให้คู่สนทนาทำตามความคิดของผู้พูด เช่น ลู๊ ๆ ค่ะ [súu súu khâʔ]

ประโยคขู่ หมายถึง ประโยคที่ผู้พูดมุ่งขู่ให้คู่สนทนากระทำตามด้วยการบอกผลของการไม่กระทำตามไว้ เช่น กลับมาโดนดูแน่ [kláp maa doon dù nǎe]

ประโยคขอร้อง หมายถึง ประโยคที่ผู้พูดมุ่งขอให้คู่สนทนาช่วยสงเคราะห์กระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น อุ้ม ๆ [úm ʔúm]

ประโยคคาดคะเน หมายถึง ประโยคที่ผู้พูดมุ่งแสดงความคาดหมายว่าสิ่งใดจะเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้ว เช่น พ่อคงออกไปซื้อของกับแม่ [phɔ̀w khɔŋ ʔɔk paj súu khɔ̀w kàp mǎe]

ประโยคถาม หมายถึง ประโยคที่ผู้พูดมุ่งถามผู้ฟัง เช่น ว่าใครอ้วน [wâa khraj ʔuán]

การดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดเรื่องลักษณะเหนือหน่วยเสียง (กาญจนา นาคสกุล, 2556) ว่าด้วยเรื่องทำนองเสียงและแนวคิดเรื่องเจตนาในการสื่อสาร (สถาบันภาษาไทย, 2552) ว่าด้วยเรื่องชนิดของประโยคที่แบ่งตามเจตนาเพื่อใช้เป็นกรอบในการวิจัย

2. รวบรวมสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยหมวด Popular creators' stickers ที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยนัก

วาด (sticker creators) ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2562 ย้อนหลัง จำนวน 20 ชุด มีสติ๊กเกอร์จำนวนทั้งสิ้น 752 ชิ้นงาน (ประชากร)

3. คัดเลือกสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยจากข้อ 2. ตามแนวคิดเรื่องลักษณะเหนือหน่วยเสียง (กาญจนา นาคสกุล, 2556) ว่าด้วยเรื่องทำนองเสียง เฉพาะสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกเท่านั้น ซึ่งมีสติ๊กเกอร์ตามกรอบแนวคิดดังกล่าวจำนวนทั้งสิ้น 113 ชิ้นงาน (กลุ่มตัวอย่าง)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเสียงตกกับเจตนาในการสื่อสารด้วยสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยตามแนวคิดเรื่องลักษณะเหนือหน่วยเสียง (กาญจนา นาคสกุล, 2556) ว่าด้วยเรื่องทำนองเสียงและแนวคิดเรื่องเจตนาในการสื่อสาร (สถาบันภาษาไทย, 2552) ว่าด้วยเรื่องชนิดของประโยคที่แบ่งตามเจตนา

5. นำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเสียงตกกับเจตนาในการสื่อสารด้วยสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยเชิงปริมาณในรูปแบบตารางแสดงผลเชิงสถิติร้อยละ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเสียงตกกับเจตนาในการสื่อสารด้วยสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยเชิงคุณภาพในรูปแบบบรรยายโวหาร

ผลการวิจัย

นักวาดสติ๊กเกอร์ไลน์ใช้คำชนิดต่าง ๆ ที่มีเสียงวรรณยุกต์โทเป็นคำลงท้าย เช่น คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำเชื่อม คำลงท้าย คำอุทาน และคำปฏิเสธ จึงส่งผลให้ทำนองเสียงตกปรากฏในถ้อยคำที่แสดงเจตนาอื่น ๆ นอกจากเจตนาบอกให้ทราบ ได้แก่ เสนอแนะ สั่ง ห้าม ชักชวน ขู่ ขอร้อง และถามดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ถ้อยคำในสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาบอกให้ทราบ

ผลการวิเคราะห์สติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกพบว่าอยู่ในรูปถ้อยคำแสดงเจตนาบอกให้ทราบ จำนวน 88 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 77.89 ของสติ๊กเกอร์ที่มีทำนองเสียงตกทั้งหมด 113 ชิ้นงาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

(LINE STORE, 2562)

ตัวอย่างที่ 1 เป็นสติ๊กเกอร์ไลน์ลำดับที่ 5 จากสติ๊กเกอร์ทั้งหมด 24 ชิ้นงาน ในสติ๊กเกอร์ไลน์ชุด Alro Boy ของนักวาด Agricultural Land Reform Office

ถ้อยคำที่ปรากฏในสติ๊กเกอร์นี้คือ “เยี่ยม” [jiam] มีทำนองเสียงตกหรือเสียงวรรณยุกต์โท ซึ่งเป็นวิเศษณ์ หมายถึง ดี เต็ม เลิศ (สถาบันภาษาไทย, 2552, หน้า 177) และคำวิเศษณ์คำว่า “เยี่ยม” [jiam] นี้เองเป็นคำบ่งชี้เจตนาบอกให้คู่สนทนาทราบถึงการกระทำหรือผลแห่งการกระทำ

2. ถ้อยคำในสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์สติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทย ที่มีทำนองเสียงตกพบว่าอยู่ในรูปถ้อยคำแสดงเจตนาเสนอแนะ จำนวน 1 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 0.89 ของสติ๊กเกอร์ที่มีทำนองเสียงตกทั้งหมด 113 ชิ้นงาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 2

(LINE STORE, 2562)

ตัวอย่างที่ 2 เป็นสติ๊กเกอร์ไลน์ลำดับที่ 14 จากสติ๊กเกอร์ทั้งหมด 40 ชิ้นงาน ในสติ๊กเกอร์ไลน์ชุด BNK48 Gogo Cherprang's School Life ของนักวาด BNK48 Official

ถ้อยคำที่ปรากฏในสติ๊กเกอร์นี้คือ “อย่านอนตึกนะ” [jàa nwan dük ná] มีทำนองเสียงตกหรือเสียงวรรณยุกต์โทที่ท้ายถ้อยคำ กล่าวคือ มีคำลงท้าย

คำว่า “นะ” [ná] ซึ่งเป็นคำวิเศษณ์ใช้ประกอบข้อความข้างหน้าเพื่อยืนยันให้มีน้ำหนักขึ้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 1,043) มีคำวิเศษณ์คำว่า “อย่า” [jàa] ซึ่งเป็นคำประกอบคำกริยาคำว่า “นอน” [nwan] ซึ่งหมายถึงเอนตัวหรือทอดตัวลงกับพื้นหรือที่ใด ๆ เพื่อพักผ่อน เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 611) บอกความห้ามหรือไม่ยอมให้ทำการต่าง ๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 1,376) เป็นคำบ่งชี้เจตนาเสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็นให้คู่สนทนาปฏิบัติตาม

3. ถ้อยคำในสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาสั่ง

ผลการวิเคราะห์สติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทย ที่มีทำนองเสียงตกพบว่าอยู่ในรูปถ้อยคำแสดงเจตนาสั่ง จำนวน 5 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 4.42 ของสติ๊กเกอร์ที่มีทำนองเสียงตกทั้งหมด 113 ชิ้นงาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 3

(LINE STORE, 2562)

ตัวอย่างที่ 3 เป็นสติ๊กเกอร์ไลน์ลำดับที่ 7 จากสติ๊กเกอร์ทั้งหมด 40 ชิ้นงาน ในสติ๊กเกอร์ไลน์ชุด BNK48 Kimi wa Melody ของนักวาด BNK48: Official

ถ้อยคำที่ปรากฏในสติ๊กเกอร์นี้คือ “ตื่นนะ” [tuun ná] มีทำนองเสียงตกหรือเสียงวรรณยุกต์โทที่ท้ายถ้อยคำ กล่าวคือ มีคำลงท้ายคำว่า “นะ” [ná] ซึ่งเป็นคำลงท้ายแสดงมารยาทใช้แสดงความสุภาพ และใช้แสดงว่าผู้พูดเป็นผู้หญิง (สถาบันภาษาไทย, 2552, หน้า 62) มีคำกริยาคำว่า “ตื่น” [tuun] ซึ่งหมายถึงตื่นจากหลับ และมีความหมายโดยปริยาย หมายถึง รู้เท่าทัน รู้ตัวขึ้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 505) เป็นคำบ่งชี้เจตนาสั่งหรือบังคับให้คู่สนทนาปฏิบัติตาม

4. ถ้อยคำในสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มี ทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาห้าม

ผลการวิเคราะห์สติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทย
ที่มีทำนองเสียงตกพบว่าอยู่ในรูปถ้อยคำแสดงเจตนา
ห้าม จำนวน 4 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 3.54 ของ
สติ๊กเกอร์ที่มีทำนองเสียงตกทั้งหมด 113 ชิ้นงาน ดัง
ตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 4

(LINE STORE, 2562)

ตัวอย่างที่ 4 เป็นสติ๊กเกอร์ไลน์ลำดับที่ 32
จากสติ๊กเกอร์ทั้งหมด 40 ชิ้นงาน ในสติ๊กเกอร์ไลน์ชุด
Chubby Girl by Ton-Mai ของนักวาด Mai Prisin

ถ้อยคำที่ปรากฏในสติ๊กเกอร์นี้คือ “ห้ามดื้อ”
[hâm dũw] มีทำนองเสียงตกหรือเสียงวรรณยุกต์
โทที่ท้ายถ้อยคำ กล่าวคือ มีคำลงท้ายคำว่า “ดื้อ”
[dũw] ซึ่งเป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง ไม่ยอมเชื่อฟัง
หรือทำตาม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 439) มี
คำกริยาคำว่า “ห้าม” [hâm] หมายถึง ให้เว้นกระทำ
ไม่ให้ทำตามที่กำหนดไว้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556,
หน้า 1,334) ซึ่งเป็นคำประกอบคำวิเศษณ์คำว่า “ดื้อ”
[dũw] บอกความห้ามหรือไม่ยอมให้ทำการ “ดื้อ”
[dũw] เป็นคำบ่งชี้เจตนาห้ามหรือสั่งคุณชนนาไม่ให้
กระทำ

5. ถ้อยคำในสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มี ทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาชักชวน

ผลการวิเคราะห์สติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทย
ที่มีทำนองเสียงตกพบว่าอยู่ในรูปถ้อยคำแสดงเจตนา
ชักชวน จำนวน 4 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 3.54 ของ
สติ๊กเกอร์ที่มีทำนองเสียงตกทั้งหมด 113 ชิ้นงาน ดัง
ตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 5

(LINE STORE, 2562)

ตัวอย่างที่ 5 เป็นสติ๊กเกอร์ไลน์ลำดับที่ 35
จากสติ๊กเกอร์ทั้งหมด 40 ชิ้นงาน ในสติ๊กเกอร์ไลน์ชุด
Auongrom Nong Bina ของนักวาด Nungning

ถ้อยคำที่ปรากฏในสติ๊กเกอร์นี้คือ “สู้ สู้ เป็น
กำลังใจให้” [sũu sũu pên kam-laj-caj hâj] มี
ทำนองเสียงตกหรือเสียงวรรณยุกต์โทที่ท้ายถ้อยคำ
กล่าวคือ มีคำลงท้ายคำว่า “ให้” [hâj] ซึ่งเป็นคำช่วย
กริยา บอกความอวยชัย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556,
หน้า 1,358) มีคำกริยาคำว่า “สู้” [sũu] ซึ่งหมายถึง
เอาชนะกันด้วยกำลังกาย อารูธ หรือสติปัญญา
ความสามารถเป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า
1,248) เป็นคำบ่งชี้เจตนาชักชวนให้คู่สนทนาทำตาม
ความคิดของผู้ส่งสาร

6. ถ้อยคำในสติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มี ทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาขู่

ผลการวิเคราะห์สติ๊กเกอร์ไลน์ภาษาไทย
ที่มีทำนองเสียงตกพบว่าอยู่ในรูปถ้อยคำแสดงเจตนาขู่
จำนวน 3 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 2.65 ของสติ๊กเกอร์ที่
มีทำนองเสียงตกทั้งหมด 113 ชิ้นงาน ดังตัวอย่าง
ต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 6

(LINE STORE, 2562)

ตัวอย่างที่ 6 เป็นสติ๊กเกอร์ไลน์ลำดับที่ 3
จากสติ๊กเกอร์ทั้งหมด 24 ชิ้นงาน ในสติ๊กเกอร์ไลน์ชุด
Circle Dukdik Pig ของนักวาด Dukdik

ถ้อยคำที่ปรากฏในสติกเกอร์นี้คือ “เดี่ยวฟาดให้” [dǎw fáat hǎj] มีทำนองเสียงตกหรือเสียงวรรณยุกต์โทที่ท้ายถ้อยคำ กล่าวคือ มีคำลงท้ายคำว่า “ให้” [hǎj] ซึ่งเป็นคำช่วยกริยา บอกความบังคับ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 1,358) มีค่านามคำว่า “เดี่ยว” [dǎw] ซึ่งหมายถึง ชั่วโมงหนึ่งที่อาจจะมีการเหตุการณ์ตามมา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 445) และคำกริยาคำว่า “ฟาด” [fáat] ซึ่งหมายถึง หวดหรือเหวี่ยง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 859) เป็นคำบ่งชี้ผลของการไม่กระทำตาม

7. ถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาขอร้อง

ผลการวิเคราะห์สติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกพบว่าอยู่ในรูปถ้อยคำแสดงเจตนาขอร้อง จำนวน 3 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 2.65 ของสติกเกอร์ที่มีทำนองเสียงตกทั้งหมด 113 ชิ้นงาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 7

(LINE STORE, 2562)

ตัวอย่างที่ 7 เป็นสติกเกอร์ไลน์ลำดับที่ 5 จากสติกเกอร์ทั้งหมด 24 ชิ้นงาน ในสติกเกอร์ไลน์ชุด Alro Boy ของนักวาด Agricultural Land Reform Office ถ้อยคำที่ปรากฏในสติกเกอร์นี้คือ “เค้าขอโทษ” [khǎw khǎw-thǎot] มีทำนองเสียงตกหรือเสียงวรรณยุกต์โทที่ท้ายถ้อยคำ กล่าวคือ มีคำลงท้ายคำว่า “ขอโทษ” [khǎw-thǎot] ซึ่งเป็นคำกริยา หมายถึง ขอให้ยกเว้นโทษ ใช้เป็นคำสุภาพเมื่อรู้สึกว่าเป็นการล่วงเกินผู้อื่น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 177) เป็นคำบ่งชี้เจตนาขอร้องให้คู่สนทนายกเว้นโทษให้

8. ถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาถาม

ผลการวิเคราะห์สติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกพบว่าอยู่ในรูปถ้อยคำแสดงเจตนาถาม จำนวน 5 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 4.42 ของสติกเกอร์ที่มีทำนองเสียงตกทั้งหมด 113 ชิ้นงาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 8

(LINE STORE, 2562)

ตัวอย่างที่ 8 เป็นสติกเกอร์ไลน์ลำดับที่ 1 จากสติกเกอร์ทั้งหมด 40 ชิ้นงาน ในสติกเกอร์ไลน์ชุด BNK48 Gogo Cherprang's School Life ของนักวาด BNK48: Official ถ้อยคำที่ปรากฏในสติกเกอร์นี้คือ “เรียนเป็นไงบ้าง” [rian pen nǎj bǎang] มีทำนองเสียงตกหรือเสียงวรรณยุกต์โทที่ท้ายถ้อยคำ กล่าวคือ มีคำลงท้ายคำว่า “บ้าง” [bǎang] ซึ่งเป็นคำวิเศษณ์ใช้ประกอบคำอื่น หมายความว่าบางส่วนของสิ่งที่กล่าวถึงโดยเฉพาะ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 667) มีคำวิเศษณ์คำว่า “ไง” [nǎj] ซึ่งมาจากคำว่า “อย่างไร” [jàn-rǎj] ใช้ในประโยคคำถาม ถามถึงความเป็นไปได้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 1,376) เป็นคำบ่งชี้เจตนาถามคู่สนทนา

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเสียงของถ้อยคำกับเจตนาในการสื่อสารด้วยสติกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏทำนองเสียงตก สรุปจำนวนสติกเกอร์ที่นักวาดใช้คำหรือถ้อยคำแสดงเจตนาในการสื่อสารด้วยการใช้รูปถ้อยคำที่แสดงเจตนาต่าง ๆ ได้ดังตารางแสดงผลต่อไปนี้

ตาราง 1 ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเสียงของถ้อยคำ กับเจตนาในการสื่อสารด้วยสติกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏ ทำนองเสียงตก

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเสียงของถ้อยคำกับเจตนาในการสื่อสารด้วยสติกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏทำนองเสียงตก	จำนวน สติกเกอร์	ร้อยละ
1. ถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาบอกให้ทราบ	88	77.89
2. ถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาเสนอแนะ	1	0.89
3. ถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาสั่ง	5	4.42
4. ถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาห้าม	4	3.54
5. ถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาชักชวน	4	3.54
6. ถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาขู่	3	2.65
7. ถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาขอร้อง	3	2.65
8. ถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาคาดคะเน	0	0
9. ถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาถาม	5	4.42
รวม	113	100

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเสียงของถ้อยคำกับเจตนาในการสื่อสารด้วยสติกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏทำนองเสียงตก จำนวน 113 ชิ้นงาน พบถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาบอกให้ทราบ จำนวน 88 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 77.89 พบถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาเสนอแนะ จำนวน 1 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 0.89 ถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาสั่ง จำนวน

5 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 4.42 พบถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาห้ามจำนวน 4 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 3.54 พบถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาชักชวน จำนวน 4 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 3.54 พบถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาขู่ จำนวน 3 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 2.65 ถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาขอร้อง จำนวน 3 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 2.65 พบถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาถามจำนวน 5 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 4.42 และไม่พบถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกที่แสดงเจตนาคาดคะเน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเสียงตกกับเจตนาในการสื่อสารด้วยสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยพบว่าถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกแสดงเจตนาบอกให้ทราบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.89 ของจำนวนสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงตกทั้งหมด สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องลักษณะเหนือหน่วยเสียง (กาญจนา นาคสกุล, 2556) ว่าด้วยเรื่องทำนองเสียง ที่ว่า “ทำนองเสียงตก (falling intonation) หมายถึงทำนองเสียงแบบที่ต้นประโยคมีระดับเสียงสูง ท้ายประโยคมีระดับเสียงต่ำ มีคาลงท้ายออกเสียงวรรณยุกต์โท เป็นทำนองเสียงโดยทั่วไปของประโยคบอกเล่า”

แม้ภาษาไทยจัดเป็นภาษามีวรรณยุกต์ (tone language) ซึ่งก็คือภาษาที่คำในภาษามีระดับเสียงแตกต่างกัน และทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนแปลง แต่ทำนองเสียงตกซึ่งเป็นทำนองเสียงโดยทั่วไปของประโยคบอกเล่าของภาษาไทยกลับสอดคล้องกับทำนองเสียงตกในภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษามีท่วงทำนอง (intonation language) กล่าวคือ การขึ้นลงของระดับเสียงในภาษาอังกฤษในตอนท้ายของประโยคบอกเล่า มักเป็นเสียงจากระดับ 2 1 หรือ 3 1 เช่น I'm going home. [aɪ'm 'gəʊ.ɪŋ həʊm] ซึ่งมีลักษณะท่วงทำนองเสียงของถ้อยคำชนิด [2 3 1] และหากกล่าวคำว่า Yes [jēs] ที่มีท่วงทำนองแบบ 2 1

หรือ 3 1 เป็นท่วงทำนองเสียงที่แสดงนัยว่าเป็นการตอบรับอย่างมั่นคง หรือแสดงความมั่นใจ (Of course, it is so.) กว่าการตอบรับด้วยทำนองเสียงราบเรียบว่า Yes [jes] ที่ไม่ได้แสดงออกถึงความกระตือรือร้น และเป็นสัญญาณให้ผู้ฟังเปลี่ยนผลัดการสนทนา (Yes, I understand that; please continue.) (นิสา ศักดิ์เดช ยนต์ ยูพา ส่งสิริ และใจเอื้อ บุรณะสมบัติ, 2526)

ข้อเสนอแนะ

ด้วยเหตุผลที่ภาษาไทยเป็นภาษามีวรรณยุกต์ และทำนองเสียง ไม่ได้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความหมายในระดับคำ จึงควรศึกษาความหมายซึ่งยังเป็นนัยจากบริบทการใช้ถ้อยคำที่ปรากฏในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยตามมุมมองวิจัยปฏิบัติการร่วมด้วย จะได้ผลการวิเคราะห์ที่แตกต่างไปจากการวิเคราะห์เจตนาของการสื่อสารผ่านรูปภาพเท่านั้น

ส่วนผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเสียงตกกับเจตนาในการสื่อสารด้วยสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยของบทความวิจัยฉบับนี้ แสดงให้เห็นแนวโน้มอันเป็นข้อสันนิษฐานแนวคิดเรื่องลักษณะเหนือหน่วยเสียงว่าด้วยเรื่องทำนองเสียง ว่าทำนองเสียงตกยังคงเป็นทำนองเสียงโดยทั่วไปของประโยคบอกเล่า และเป็นกรณีศึกษาผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับผู้สนใจและผู้ทีศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาพกับเจตนาหรือนัยของการสื่อสารอันเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาได้อีกมิติหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา นาคสกุล. (2556). *ระบบเสียงภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิสา ศักดิ์เดช ยนต์ ยูพา ส่งสิริ และใจเอื้อ บุรณะสมบัติ. (2526). *ภาษาศาสตร์สำหรับครู*. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

- สถาบันภาษาไทย. (2552). *บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3: ชนิดของคำ วลี ประโยค และสัมพันธ์สาร: วิจิตรพันธ์ ภาณุพงศ์ และคณะ*. กรุงเทพฯ: สถาบันฯ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- it24hrs. (2560). *คนไทยใช้ LINE แชนท์มากเป็นอันดับ 2 ของโลก LINE MAN และ LINE TODAY ขึ้นแท่นอันดับ 1*. Retrieved from <https://www.it24hrs.com/2017/line-infographic-2016-look-back/>
- LINE STORE. (2562). *Alro Boy*. Retrieved from https://store.line.me/sticker_shop/product/6781747/en
- _____. (2562). *Auongrom Nong Bina*. Retrieved from <https://store.line.me/stickershop/product/3079816/en>
- _____. (2562). *BNK48 Gogo Cherprang's School life*. Retrieved from <https://store.line.me/stickershop/product/4761371/en>
- _____. (2562). *BNK48: Kimi wa Melody*. Retrieved from <https://store.line.me/stickershop/product/4646455/en>
- _____. (2562). *Chubby Girl by Ton-Mai*. Retrieved from <https://store.line.me/stickershop/product/4232553/en>
- _____. (2562). *Circle Dukdik Pig*. Retrieved from <https://store.line.me/stickershop/product/5875230/en>
- Startup Thailand. (2562). *สติกเกอร์ไลน์ประเทศไทย โตอันดับ 1 ในภูมิภาค คนไทยฮิตส่งตลอดปี มากกว่า 1 หมื่นล้านครั้ง*. Retrieved from <https://www.startupthailand.org/line-sticker-in-thailand-is-no-1-growth-in-the-region-th/>